

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de sociologie (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Antwerpen**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
14 juni 2016	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit	
(004725)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed
4	

De bacheloropleiding Sociologie ressorteert onder de faculteit Sociale Wetenschappen (FSW). Binnen de faculteit draagt de Onderwijscommissie FSW de overkoepelende verantwoordelijkheid. Overleg over de richtingspecifieke opleidingsonderdelen in de bacheloropleiding Sociologie gebeurt binnen de Departementsraad Sociologie. De bacheloropleiding aan de UAntwerpen wil sociologen vormen die in staat zijn om maatschappelijke fenomenen op een zelfstandige manier empirisch in kaart te brengen, theoretisch te duiden en daar beleidsimplicaties uit af te leiden. Daarbij beschikken ze over diepgaande kennis van de sociale instituties, kenmerken en problemen van enkele maatschappelijke deeldomeinen. De doelstellingen zijn geformuleerd conform de onderwijsvisie van de UAntwerpen, waarin studentgecentreerd en competentiegericht onderwijs centraal staan.

De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten passen binnen het Vlaamse kwalificatieraamwerk. Ook de link met het domeinspecifieke referentiekader is aan de maat. De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten sluiten aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en vanuit het vakgebied worden gesteld. De commissie beschouwt de focus op beleid als een interessante profilering. Ze waardeert eveneens dat andere componenten, die in het kader van een sociologieopleiding verwacht mogen worden, niet lijden onder het beleidsmatige karakter van het profiel. De commissie meent dat de beoogde eindcompetenties adequaat geformuleerd zijn met het oog op een goede aansluiting met de masteropleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces
De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende

Doorheen de drie bachelorjaren worden een aantal krachtlijnen uitgezet, die in het masterjaar voortgezet worden: een intellectueel vormende en verbredende leerlijn, een leerlijn theorie en methoden en een leerlijn specialisatie in een sociologisch deeldomein met

Pagina 2 van 9 aandacht voor beleid. De bacheloropleiding combineert een stevige brede sociaalwetenschappelijke basis met een gradueel opgebouwde sociologische specialisatie. In het eerste bachelorjaar worden vooral inleidende en verbredende opleidingsonderdelen geprogrammeerd. Daarna verschuift het evenwicht naar richtingspecifieke opleidingsonderdelen en kunnen studenten zich gradueel inwerken in de sociologische deeldomeinen. De commissie waardeert dat, om de overeenstemming tussen de doelstellingen van individuele opleidingsonderdelen en de overkoepelende kerncompetenties van de opleiding te monitoren, gebruik wordt gemaakt van een intern auditsysteem.

De commissie meent echter dat het nodige ondernomen moet worden om bij de studenten tot een snellere identificatie met sociologie te komen. Een vroegere confrontatie met meer sociologische elementen in het programma, zal hiertoe nagestreefd moeten worden. De commissie wijst er op dat de opleiding Sociologie zich op die manier beter zal profileren tegenover de opleiding Sociaal-Economische Wetenschappen. Een ander aandachtspunt met het oog op toekomstige verbetering, betreft de aandacht voor beleid. De ambities in deze context dienen nog meer beklemtoond te worden in het programma.

Bij vrijwel alle opleidingsonderdelen wordt gebruik gemaakt van hoorcolleges, meestal gecombineerd met andere werkvormen. In de hoorcolleges worden vaak 'activerende' elementen geïntegreerd. Ook zijn er oefensessies in kleinere groepen, individuele of groepsopdrachten en -projecten en moeten studenten bij arbeidssociologie wekelijks een discussie opstarten en komen papers en scripties aan bod. Toch ziet de commissie een zeker overwicht van hoorcolleges. De commissie wijst erop dat dit een gevolg is van het gebruik van opleidingsonderdelen van andere faculteiten/opleidingen (aanschuifonderwijs). Wel waardeert de commissie dat de aandacht voor interactie in het kader van de hoorcolleges een zekere mate van tegenwicht biedt en staat ze lovend tegenover de bachelorproef (het leeronderzoek). Elk jaar worden een drietal sociologische onderwerpen voorgesteld, waarrond studenten in groepen een jaar lang samenwerken, onder begeleiding van een docent en/of assistent. De commissie staat positief tegenover de hele procedure (van keuze over begeleiding tot evaluatie) die ook duidelijk wordt beschreven en gecommuniceerd.

Inzake de samenhang stelt de commissie vast dat er duidelijk nog werk aan de winkel is ter bevordering van de regie en sturing van het programma. Het gebruik van aanschuifonderwijs genereert volgens de commissie een nood aan meer regie op het programma. Ook acht de commissie het wenselijk om de helderheid van de communicatie naar de studenten toe te bevorderen. De commissie merkt ook op dat er veel keuzemogelijkheden ingebouwd zijn in het programma, en dat ook hier meer sturing noodzakelijk is, mede in functie van latere beroepsmogelijkheden.

De kwantiteit van het personeel stelt de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te bereiken. Dit wordt ondersteund door een toereikende deskundigheid binnen het personeelsbestand. De UAntwerpen zet sterk in op bewaking en verdere professionalisering van het onderwijs. In de ZAP-criteria wordt de onderwijskundige professionalisering ook als basiscriterium opgenomen. De commissie is tevreden over het interessante aanbod van onderwijsprofessionalisering. De studenten zijn ook lovend over de toegankelijkheid en motivatie van het docententeam om het leerproces op optimale wijze te ondersteunen. Ook wat betreft de vakdeskundige kwaliteit is de commissie positief, al meent ze wel dat de

Pagina 3 van 9 expertise inzake beleid duidelijker en meer herkenbaar aangewend moet worden ter bevordering van het beleidsmatige karakter van de opleiding.

De commissie meent dat de aanwezige voorzieningen inzake begeleiding adequaat zijn. Ze stelt echter een niet te onderschatten probleem vast inzake de wijze waarop relevante informatie gecommuniceerd wordt met de studenten. De commissie staat erg lovend tegenover initiatieven zoals de instaptoets en taaltoetsen, maar meent dat er in al te grote mate vertrouwd wordt op digitale informatievoorziening.

Wat betreft de materiële voorzieningen is de commissie positief over de ganse lijn. De commissie waardeert de gesloten cirkel van het kwaliteitszorgsysteem, waarbij ook de opvolging adequaat blijkt te verlopen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als goed

De commissie waardeert het feit dat het facultaire toetsplan vertrekt vanuit twee leidende principes, met name 'competentiegericht onderwijs' en 'studentgecentreerd en activerend onderwijs'. De bacheloropleiding heeft tal van acties ondernomen om de betrouwbaarheid, de validiteit en de transparantie van de toetsing te kunnen bewaken. De studenten geven aan dat voor hen duidelijk is wat er van hen verwacht wordt. Er bestaat wel een zekere mate van variatie in de mate van feedback: bij sommige opleidingsonderdelen wordt dit heel goed en kort op de bal ter harte genomen, maar bij andere opleidingsonderdelen is er ruimte voor verbetering. De commissie meent dat het nodige ondernomen moet worden opdat het te allen tijde duidelijk wordt hoe verschillende deelscores aanleiding geven tot een totale score voor een bepaald opleidingsonderdeel.

De studenten zijn positief over de variatie aan evaluatievormen. Waar in het eerste bachelorjaar alle opleidingsonderdelen geëvalueerd worden op basis van een schriftelijk of mondeling examen, neemt het aandeel alternatieve toetsvormen in de daaropvolgende jaren geleidelijk toe. Ook de toetsing van het leeronderzoek (bachelorproef) stemt de commissie tevreden. De bachelorproeven die tijdens het bezoek ter inzage lagen voor de commissie, gaven duidelijk blijk van een toereikend niveau van afgestudeerde bachelors. De bachelorproef vormt een goede voorbereiding op de masteropleiding.

Net als voor de andere Vlaamse instellingen ligt het studierendement rond de 70%. Blijkt dat van de in 2008 gestarte studenten iets minder dan een kwart van de studenten het bachelordiploma behaalde na 3 jaar (24,2%). Van de studenten die in 2009 en 2010 startten, studeerde iets minder dan één vijfde van de studenten na drie jaar af (18,8%). Verder bestaat er een grote uitval na het eerste bachelorjaar. De commissie beschouwt de cijfers als vergelijkbaar met andere Vlaamse bacheloropleidingen in de sociologie, maar ziet wel een nood aan meer uitvoerige analyse van determinerende factoren van de rendements- en drop-out-cijfers.

Aangezien de meeste studenten na de bacheloropleiding de masteropleiding aanvatten, stelt de commissie slechts een beperkte mate van arbeidsmarktgerichtheid vast.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Science in de sociologie (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 5 van 9 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de sociologie (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Science in de sociologie (academisch gerichte bachelor) georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is goed.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 14 juni 2016

De NVAO
Voor deze:

Ann Verreth
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 13 mei 2016 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Goed
Eindoordeel opleiding	Goed

Naam instelling	Universiteit Antwerpen
Adres instelling	Rector A. Verschoren Middelheimlaan 1 2020 Antwerpen
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA)
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Science in de sociologie
Niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180 ECTS
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2015-2016
(Delen van) studiegebied(en)	Politieke en sociale wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	03 Social sciences, journalism and information 0319 Social and behavioural sciences 0314 Sociology and cultural studies

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Kennis hebben van en inzicht hebben in de basisbegrippen en theorieën van de politieke wetenschappen, en/of de sociologie en hoe deze zich ontwikkeld hebben.
2. Kennis hebben van en inzicht hebben in de onderzoeksdesigns en methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek.
3. Maatschappelijke vraagstukken kunnen kaderen vanuit een sociaal wetenschappelijk denkkader.
4. Kennis van en inzicht hebben in maatschappelijke structuren, institutionele raamwerken en processen van besluit- en beleidsvorming binnen politieke en/of sociale structuren.
5. Een basiskennis bezitten van denkkaders en kerninzichten van relevante hulpwetenschappen.
6. Onder begeleiding een maatschappelijk en/of sociaal-wetenschappelijk probleem vatten in een wetenschappelijke probleemstelling met onderzoeksvraag en deze laatste beantwoorden conform wetenschappelijke criteria.
7. De bekomen resultaten weergeven in een tekst van beperkte omvang en deze op wetenschappelijk verantwoorde wijze presenteren aan vakgenoten.
8. Onder begeleiding relevante bronnen en onderzoeksliteratuur over een specifiek onderzoeksthema vinden en correct verwerken.
9. Vaardigheden hebben in mondelinge en schriftelijke argumentatie en rapportering.
10. Onder begeleiding genuanceerd en kritisch reflecteren over beleids-of maatschappelijke ontwikkelingen en daarover een beredeneerd standpunt ontwikkelen.
11. Over de vereiste communicatieve en sociale vaardigheden beschikken om een bijdrage aan teamwerk te leveren.

Datum validatie: 13 oktober 2014

Voorzitter:

- Prof. em. dr. Jules L. Peschar, emeritus hoogleraar onderwijssociologie, basiseenheid Sociologie, Rijksuniversiteit Groningen, Nederland, Adviseur op het terrein van sociaalwetenschappelijk en onderwijskundig onderzoek (KNIRPZ);

Leden:

- Prof. dr. Jeroen Winkels (domeindeskundige), Directeur ITS, Radboud Universiteit Nijmegen, Vice-voorzitter van het College van Bestuur, Radboud Universiteit Nijmegen, Nederland.
- Prof. dr. Marc Vermeulen (domeindeskundige), hoogleraar sociologie, Tilburg University en aan Open Universiteit Nederland, academic director van de leergang Strategy, Innovation and Governance voor topbestuurders in het publieke domein.
- Prof. em. dr. Mart-Jan de Jong (domeindeskundige), emeritus hoogleraar sociologie, Roosevelt Academy University College, Nederland
- Mevr. Liesbeth Maene (student-lid), studente Bachelor in de Politieke Wetenschappen en Sociologie, Katholieke Universiteit Leuven
- Mevr. Chana De Wilde (student-lid), studente Master of Science in de Sociologie, Universiteit Gent

De commissie werd ondersteund door Jasper Stockmans, projectbegeleider en secretaris.